

POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Hodnocení oponenta

Jméno a příjmení studenta: Ing. arch. Jiří Šťasta

Téma: Vybrané aspekty světla v sakrální architektuře

Hodnocení práce:

Již samotný název disertační práce Ing. arch. Jiřího Šťasty „Vybrané aspekty světla v sakrální architektuře“ postuluje několik otázek: Jaké aspekty světla má autor na mysli? Odkud jsou tyto aspekty vybrány? A dalo by se očekávat, že nastíněné otázky i volba tématu budou jako první zodpovězeny v úvodu, spolu s cílem a metodologickým postupem zpracování tématu. Naproti tomu úvod působí povšechně a ukazuje na motivaci studenta pro výběr daného tématu, cíl práce a její metoda se odhalují postupně v následujících kapitolách.

Po první historické kapitole, autor přistupuje v druhé kapitole ke stanovení cílů své práce, které formuluje statisticky. Pro intenzitu osvětlení jednotlivých liturgických míst a celého prostoru stavby, je významná a rozhodující viditelnost textů, které se během bohoslužby čtou a zpívají. Současně vyvolává jisté pochybnosti srovnání intenzity světla v sakrálních stavbách napříč staletími, neboť se požadavky na světelnou pohodu v průběhu dějin měnily a světlo v minulosti mělo především symbolický význam, nesloužilo k osvětlení prostoru pro četbu textů všemi účastníky.

Práce se světlem je významná při každé architektonické tvorbě, zvláště pak v sakrální architektuře, kde světlo získává význam symbolický, liturgický a teologický. Aktuálnost tématu patří v diskuzi ohledně hledání optimální intenzity osvětlení sakrálních staveb a způsobu navrhování umělého osvětlení těchto staveb, aby světlo modelovalo prostor, a ten byl světelně komfortní pro účastníky bohoslužeb. Světelná intenzita je ovlivněna mnoha faktory, u konkrétní stavby se mění jak v průběhu roku, tak i dne. K tomuto tématu literatura a odborné práce jsou velmi vzácné, většina návrhů umělého osvětlení sakrálních prostor vychází z ČSN 730583 Denní osvětlení budov, kde se jistou aproximací vychází z typologicky podobných staveb. Je přínosem práce, že autor postupoval experimentálním měřením jednotlivých staveb, i zvolená technologie HDRI.

Přínosná je čtvrtá kapitola, která popisuje metodiku navrhování umělého osvětlení. Vlastní metodika měření a zpracování dat se objevuje v následující kapitole, kde mi není zřejmý způsob výběru jednotlivých sakrálních staveb a důvod jejich vzájemného srovnání – intenzity denního světla. V časové ose těchto staveb se intenzita osvětlení mění z počátečních 10 Lx až na 200 Lx. Autor vidí přínos své práce v aplikaci výsledků experimentálního měření, které nelze jednoduše zobecnit s ohledem na specifičnost každé sakrální stavby. Přínosná je metodika a naznačená cesta jak zasahovat do interiéru sakrálních staveb, neboť i tyto úpravy mají vliv na

intenzitu osvětlení. Měření denního osvětlení v interiéru má sloužit jako východisko pro případné stavební úpravy a návrh umělého osvětlení, přesto je otázkou, zda umělé osvětlení má dostát těmto požadavkům? Světelná koncepce dané stavby se v čase mění a je otázkou, do jaké míry jsou naměřené ukazatele určující?

V úvodu své práce autor formuloval své cíle poměrně skromně, čemuž i odpovídá závěrečná rekapitulace. V praxi je otázkou, jakým způsobem budou výsledky měření intenzity osvětlení využity při zpracování architektonického návrhu na stavební úpravy či při návrhu umělého osvětlení? Práci považuji za přínosnou, neboť přináší nové pohledy na funkci a význam světla v architektuře, i na možnosti jak s ním může architekt pracovat. Práce je po formální stránce v pořádku, při jejím čtení mi připadalo nelogické členění prvních kapitol.

Z výše uvedeného a především s přihlédnutím k přínosu práce, měření intenzity světla na velkém vzorku sakrálních staveb a jeho vyhodnocení, konstatuji, že disertační práce splňuje kritéria a podmínky dané zákonem o vysokých školách. Předpokládám, že v hodnocení nastíněné otázky budou zodpovězeny při obhajobě.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Olomouci 30. 11. 2022

Posudek vypracoval - doc. Ing. ThDr. Pavel Kopeček, Th.D.